

**UCHWAŁA NR XLII/197/2026
RADY MIEJSKIEJ W SOLCU NAD WISŁĄ**

z dnia 27 lipca 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Solec nad Wisłą
na lata 2026 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust 1 i ust 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662) oraz art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639) Rada Miejska w Solcu nad Wisłą, uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026- 2030, która stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Solec nad Wisłą.

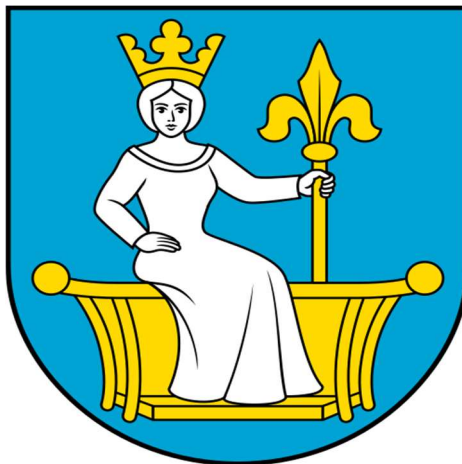
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Solcu nad Wisłą

Jadwiga Kandyba

Załącznik nr 1
do uchwały nr XLII/197/2026
Rady Miejskiej w Solcu nad Wisłą
z dnia 27 lipca 2026 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY SOLEC NAD WISŁĄ NA LATA 2026-2030

SPIS TREŚCI

	Wstęp	s.4
Rozdział I.	Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Solec nad Wisłą na lata 2026 -2030	s.5
1.1.	Źródła i podstawy prawne.	s.5
1.1.1.	Akty prawne regulujące problematykę pomocy społecznej.	s.6
1.1.2.	Zgodność z dokumentami programowymi na poziomie europejskim, krajowym.	s.7
1.2.	Zadania Gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.	s.9
Rozdział II.	Podstawowe informacje o gminie.	s.11
2.1	Demografia.	s.12
2.1.2.	Aktywność gospodarcza.	s.16
2.1.3.	Trendy społeczno-gospodarcze.	s.16
2.2.	System pomocy społecznej w gminie. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną (z uwzględnieniem organizacji społecznych oraz instytucji powiatowych).	s.17
2.2.1	Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.	s.20
2.2.2	Świadczenia według ustawy o pomocy społecznej.	s.21
2.2.3	Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie.	s.23
2.2.4	Usługi świadczone w środowisku.	s.24
2.2.5	Inne usługi i świadczenia - Dział świadczeń rodzinnych.	s.25
2.2.6	Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	s.27
2.2.7	Realizacja zadań w ramach stypendiów i zasiłków szkolnych.	s.28
2.2.8	Zadania wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny.	s.28
2.2.9	Obsługa techniczna i organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.	s.28
2.3.	Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja.	s.28
2.3.1	Kwestia mieszkaniowa.	s.28
2.3.2	System opieki zdrowotnej.	s.29
2.3.3	Edukacja i opieka nad dzieckiem.	s.29
Rozdział III.	Część Programowa	s.31

3.1	Wizja i misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	s.31
3.2	Wdrożenie Strategii	s.40
3.2.2	Podmioty współpracujące	s.40
3.2.3	System monitorowania Strategii.	s.40
3.2.4	Ewaluacja Strategii Ewaluacja strategii	s.41

WSTĘP

Rozwiązywanie problemów społecznych jest jednym z kluczowych zadań, jakie stoją przed administracją publiczną wszystkich szczebli. W rozwiązywaniu problemów społecznych winny być także zaangażowane organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego, w tym m.in. organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe czy podmioty gospodarcze. Owo zaangażowanie winny być elementem zintegrowanego systemu i mieć charakter partnerski w stosunku do administracji, szczególnie na poziomie lokalnym. Diagnoza rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz określenie planu działań.

W dłuższej perspektywie są niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji polityki społecznej w gminie. Natomiast określenie misji oraz wyznaczenie celów strategicznych i działań, powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązywania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi, zatem podstawy do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją, wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej. Niniejszy dokument umożliwi spełnienie powyższych warunków. Strategia rozwiązywania problemów społecznych składa się z trzech zasadniczych części tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej. Diagnoza problemów społecznych została przeprowadzona z uwzględnieniem danych za lata 2022 – 2025. Analizy problemów społecznych dokonano w m.in. w obszarze: • ubóstwo, • bezrobocie, • niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, • opieka nad dzieckiem i rodziną, • przemoc w rodzinie, • uzależnienia. Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Miasta i Gminy, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą, Powiatowy Urząd Pracy w Lipsku, placówki oświatowe.

Obecnie stale wzrasta zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej, co spowodowane jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak redukcja zatrudnienia, deficyt nowych miejsc pracy, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób z niepełnosprawnością. W celu ich realizacji powstały i zostały znowelizowane akty prawne, a wśród nich art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2026r. poz. 639) zobowiązujący samorząd gminy do opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W myśl nowej strategii zinstytucjonalizowana pomoc społeczna oferuje pomoc finansową i materialną jako instrument początkujący proces, umożliwiający osobom i rodzinom przezwyciężanie ich trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać we własnym zakresie. Działania te opierają się na zasadach programowania, koncentracji, elastyczności i otwartości nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej polityki społecznej – a w jej obszarze strategii rozwiązywania problemów społecznych - jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Dobrem nadrzędnym strategii rozpisywania problemów społecznych jest człowiek - jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej, jako całości; w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji. Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym stałemu monitoringowi i ewaluacji zadań. Wprowadzenie procedur monitoringu i ewaluacji pozwoli na wprowadzenie zmian w realizacji poszczególnych celów i zadań w zależności od zmieniających się warunków oraz potrzeb społecznych.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2026-2030. Jest zgodny z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowywanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubiegać się o środki zewnętrzne, m. in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów: pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależne zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej aktywizacji i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

ROZDZIAŁ I

Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Solec nad Wisłą na lata 2026-2030

1.1 Źródła i podstawy prawne.

Obecnie wiele aktów prawnych reguluje zadania szeroko pojętej pomocy społecznej oraz innych dziedzin ze sfery społecznej takich jak: edukacja, zdrowie, rynek pracy, sport, kultura itd. Większość zadań realizowana jest przez samorządy terytorialne z dochodów własnych, subwencji i dotacji. Do realizacji zadań przewidziano również liczne programy m. in. takie jak:

- » program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028
- » program „Od zależności ku samodzielności”
- » rządowy program przeciwdziałania przemocy domowej na lata 2024-2030
- » program opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym min. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny,
- » krajowy program zatrudnienia

Poza programami wynikającymi z przepisów ustawowych opracowano szereg programów resortowych, których powodzenie jest możliwe wyłącznie przy zaangażowaniu władz lokalnych, a nie tylko instytucji rządowych. Samorządy mają również obowiązek opracowywania własnych programów takich m. in. jak

- » program współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- » ocena zasobów pomocy społecznej,
- » gminny program wspierania rodziny,
- » gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej
- » program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wielkość i różnorodność programów kierowanych do społeczności lokalnych wymaga sprawnej koordynacji. Wydaje się, że naturalnym narzędziem do realizacji tych celów może być także strategia rozwiązywania problemów społecznych.

1.1.1 Akty prawne regulujące problematykę pomocy społecznej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej. Jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U z 2026r. poz. 639), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Opracowując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2030 opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z obowiązującymi przepisami oraz wymogami prawnymi.

Na treść i realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych mających wpływ na wyżej wymienione, następujące akty prawne: Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej na przestrzeni ponad 10 lat podlegała modyfikacjom, które niestety nie przyniosły spodziewanych rezultatów. Stąd konieczność wprowadzenia większej zmiany, która w sposób widoczny będzie oddziaływać na system pomocy społecznej. Również, obecna sytuacja społeczno- gospodarcza wymusza przeprowadzenie gruntownych zmian. Brak jest alternatywy dla tych propozycji, bowiem pozostawienie w całości obecnych rozwiązań, będzie skutkowało narastaniem zjawiska wykluczenia społecznego i popadaniem coraz większych grup społecznych w ubóstwo, co skutkowałoby wzrostem liczby osób, które w okresie najbliższych lat będą korzystały ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Taka sytuacja miałaby negatywny wpływ na stan finansów publicznych, a także w dalszym ciągu prowadziłaby do znacznego obciążenia budżetów samorządów lokalnych. Zgodnie z Projektem Założeń Projektu Ustawy o zmianie Ustawy o Pomocy Społecznej oraz niektórych innych ustaw projektuje się zmiany, których celem jest podniesienie efektywności systemu pomocy społecznej przez zwiększenie podmiotowości odbiorcy pomocy, który będzie miał większy niż dotychczas, wpływ na pokonanie swojej trudnej sytuacji życiowej, poprzez nie tylko współpracy z pracownikiem socjalnym, ale także poprzez świadomy wybór oferowanych usług społecznych. Zmiany w systemie pomocy społecznej mają: przyczynić się do tego, aby przyznawanie świadczenia, oferowane usługi społeczne, w tym praca socjalna, odpowiadały rzeczywistym potrzebom i możliwościom osób i rodzin, a zastosowane mechanizmy bardziej mobilizujące aktywizujące co wpływały na ich postawy oraz poprawę gotowości aktywnego udziału w życiu publicznym, w tym współdziałania z lokalnym środowiskiem społecznym.

Pozostałe akty prawne:

- ▶ Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- ▶ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2025, poz. 1338)
- ▶ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 236),
- ▶ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026, poz. 662),
- ▶ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.),
- ▶ Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 798),
- ▶ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829),
- ▶ Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 508),
- ▶ Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1512),

- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1208 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 79),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 149),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U z 2026r. poz. 884),

1.1.2 Zgodność z dokumentami programowymi na poziomie europejskim, krajowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2030, w generalnych zasadach jest dokumentem zgodnym z założeniami polityki społecznej UE, co stwarza możliwości korzystania z funduszy unijnych skierowanych na rozwiązanie różnych problemów społecznych Polityki Społecznej Wspólnoty Europejskiej określające traktaty i inne dokumenty odnoszące się do zagadnień społecznych. Najważniejsze z nich to: Wspólnotowa Karta Praw Socjalnych Pracowników, Traktaty z Maastricht. Przełomowym w podejściu UE do problematyki społecznej był szczyt Luksemburski następstwem, którego było wypracowanie Europejskiej Strategii Zatrudnienia, która ma fundamentalne znaczenie dla zastosowania, stale aktualizowanego Europejskiego Funduszu Społecznego - głównego źródła finansowania problemów społecznych. Głównym założeniem polityki społecznej UE jest zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego metodą otwartej koordynacji (open method of coordination - OMC). Założenia te zostały przyjęte podczas szczytu Lizbońskiego w 2000 r. W ramach OMC, podstawowe cele dla wszystkich krajów ustalane wspólnie, a następnie przekładane na strategie poszczególnych państw. Przyjęta w Nicei Europejska Agenda Społeczna wyznacza główne cele w odniesieniu do zwalczania wykluczenia społecznego i ubóstwa, będące podstawą Krajowych Planów Działania na rzecz Integracji Społecznej formułując cele zadano o ich spójność z założeniami, priorytetami i dokumentami obowiązującymi w Unii Europejskiej: W 2002 roku w Nicei, Rada Europejska przyjęła cztery cele zwalczania ubóstwa i wykluczania społecznego na obszarze Unii Europejskiej i zwiększanie udziału w zatrudnieniu i dostępu do środków, praw, dóbr i usług:

- » zapobieganie ryzyku wykluczenia społecznego,
- » pomoc dla najbardziej potrzebujących,
- » mobilizacja wszystkich odpowiednich instytucji.

Strategia Polityki Społecznej otworzyła Polsce dostęp do najważniejszego instrumentu finansowego, jakim jest Europejski Fundusz Społeczny. Zadania realizowane przez fundusz sprowadzający się do:

- » aktywnych form zwalczania bezrobocia,
- » przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- » promowanie i oprawa kształcenia ustawicznego,
- » doskonalenie kadry i rozwój przedsiębiorczości,
- » aktywizacji zawodowej kobiet.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Solec nad Wisłą pozostaje spójna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Poniżej wymieniono przedmiotowe dokumenty oraz ich cele i obszary, w które wpisują się założenia Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Solec nad Wisłą.

► Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.): Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;

► Strategia na rzecz osób z niepełnosprawnościami 2021 – 2030: Priorytet V: Warunki życia i ochrona socjalna;

► Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030: Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

► Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030: Cel szczegółowy nr 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. Cel szczegółowy nr 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne;

► Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030- Priorytet I: Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, Priorytet II: Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu, Priorytet III: Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, Priorytet IV: Instytucje pomocy społecznej oraz podmioty ekonomii społecznej – wsparcie dla osób i rodzin, Priorytet V: Integracja cudzoziemców – rozwój usług społecznych dla migrantów, w tym cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową, oraz wsparcie integracji na rynku pracy.

► Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności: Cel 6: Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „worksafe rate”;

► Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030: Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce. Cele szczegółowe: Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej. Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową. Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

► Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji”, który uległ aktualizacji na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030: Priorytety Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu: Priorytet I Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, Priorytet II Zapewnienie spójności działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych na rzecz dzieci i młodzieży, Priorytet III Aktywna integracja w społeczności lokalnej, Priorytet IV Bezpieczeństwo i aktywność osób starszych, Priorytet V Zapobieganie niepewności mieszkaniowej i przeciwdziałanie bezdomności, Priorytet VI Zarządzanie i zmiany strukturalne systemu integracji społecznej.

► Polityka Społeczna Wobec Osób Starszych 2030: Obszary uwzględniające działania wobec ogółu osób starszych: I. Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie. II. Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej. III. Tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, dostosowanych do ich możliwości

psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej. IV. Promocja zdrowia, profilaktyka chorób, dostęp do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji. V. Zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy i zaniedbaniom wobec osób starszych. VI. Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej. VII. Działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze). Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnych osób starszych: I. Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych. II. Zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo pielęgnacyjnych dostosowanych do potrzeb niesamodzielnych osób starszych. III. Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielnym osobom starszym. IV. System wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnych osób starszych przez instytucje publiczne.

1.2 Zadania Gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, zwana dalej Ustawą, określa warunki prawne i organizacje systemu pomocy społecznej, poprzez:

- » ustalenie zadań w zakresie pomocy społecznej;
- » wskazanie rodzajów świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania;
- » określenie zasad organizacji pomocy społecznej;

Ustalenie zasad i trybu postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej. Pomoc społeczna jest instytucja polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Według ustawy pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- » ubóstwa,
- » sieroctwa,
- » bezdomności,
- » bezrobocia,
- » niepełnosprawności,
- » długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- » przemocy domowej,
- » potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- » potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- » bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- » trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- » trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- » alkoholizmu lub narkomanii,

- » zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- » klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
 - 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
 - 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
 - 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
 - 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
 - 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
 - 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
 - 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
 - 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
 - 10) praca socjalna;
 - 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich;
 - 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych;
 - 13) (uchylony);
 - 14) dożywianie dzieci;
 - 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
 - 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
 - 16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
 - 17) (uchylony);
 - 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
 - 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
 - 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
- 1a. W przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy utrzymywanie i zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników zespołu do spraw realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w centrum usług społecznych.
2. Do zadań własnych gminy należy:
- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
 - 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków,

2a) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich;

3a) opracowanie i realizacja projektów społecznych;

4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Rozdział II

Mapa 1. Przebieg granic gminy Solec nad Wisłą oraz jej położenie na tle mapy Polski i województwa mazowieckiego

Źródło: Wikipedia Solec nad Wisłą oraz livecity.pl (dostęp: 2026 r.)

2.1 Demografia

Gminę Solec nad Wisłą w 2025 r. zamieszkiwało 5470 osób. Pomiędzy 2022 a 2024 rokiem nastąpił spadek liczby ludności o ok. 1,7%, bez znaczących różnic pomiędzy kobietami i mężczyznami. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności w latach 2022-2024 przedstawia tabela 1.

Tabela 1 Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy Solec nad Wisłą.

L.p.	Nazwa Miejscowości	Liczba mieszkańców		
		Stan na 31.12.2023 r.	Stan na 31.12.2024 r.	Stan na 31.12.2025 r.
1.	Boiska	250	247	242
2.	Boiska-Kolonia	64	63	62
3.	Dziurków	376	375	375
4.	Glina	164	162	158
5.	Kalinówek	42	40	38
6.	Kępa Piotrawińska	106	106	106
7.	Kłudzie	101	108	108
8.	Kolonia Nadwiślańska	54	55	55
9.	Kolonia Raj	35	35	35
10.	Raj	53	53	53
11.	Las Gliniański	52	54	55
12.	Pawłowice	345	340	339
13.	Kolonia Wola Pawłowska	79	73	70
14.	Przedmieście Bliższe	213	209	204
15.	Przedmieście Dalsze	462	465	464
16.	Sadkowice	449	436	435
17.	Sadkowice-Kolonia	235	233	234
18.	Słuszczyn	152	155	152
19.	Solec nad Wisłą	968	947	914
20.	Wola Pawłowska	192	185	181
21.	Marianów	45	45	46
22.	Zemborzyn Drugi	109	110	102
23.	Zemborzyn Pierwszy	373	374	363
Razem		4919	4870	5470

Ludność w gminie rozmieszczona jest nierównomiernie. Dominującą jednostką zasadniczą jest miejscowość Solec nad Wisłą, który obecnie zamieszkuje 914 osób, co stanowi 16,70 % ogółu mieszkańców gminy. Spośród wszystkich miejscowości gminy kolejnymi, co do liczby ludności miejscowościami są: Przedmieście Dalsze liczące 464 mieszkańców, następnie: Sadkowice (435), Dziurków (375), Zemborzyn Pierwszy (363), Pawłowice (339).

Mediana wieku mieszkańców gminy Solec nad Wisłą mieści się w przedziale 45–49 lat – oznacza to, że połowa mieszkańców jest młodsza, a połowa ma co najmniej 45 lat. Jest to wartość zbliżona do mediany ogólnopolskiej, która wynosi 43 lata. Najliczniejszą grupę stanowią osoby dorosłe w wieku produkcyjnym (20–64 lat) – 2150 mieszkańców. Osoby w wieku senioralnym (powyżej 65. roku życia) stanowią 27% (1218 osób), a młodzież w wieku szkolnym (do 19. roku życia) – nieco mniej niż 20%. W strukturze piramidy wieku uwagę zwraca luka w liczbie osób w wieku 20-24. Może ona świadczyć o migracji edukacyjnej, charakterystycznej dla osób z mniejszych miejscowości w tym przedziale wiekowym. Najliczniejszą grupą wiekową zamieszkującą gminę są osoby, które niedawno wkroczyły w wiek emerytalny (65–69 lat) – 404 osoby, co stanowi blisko 9% mieszkańców gminy. Wśród osób w wieku produkcyjnym liczniej reprezentowani są mężczyźni, stanowiący 51,8% osób między 20 a 65 r.ż. Wśród osób powyżej 65 r.ż. sytuacja odwraca się. Kobiety stanowią 58% seniorek zamieszkujących gminę, a w grupie osób najstarszych, powyżej 80 lat, kobiet jest 2.5 razy więcej niż mężczyzn. Szczegółowy rozkład grup wiekowych przedstawia poniższy Wykres 1.

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku

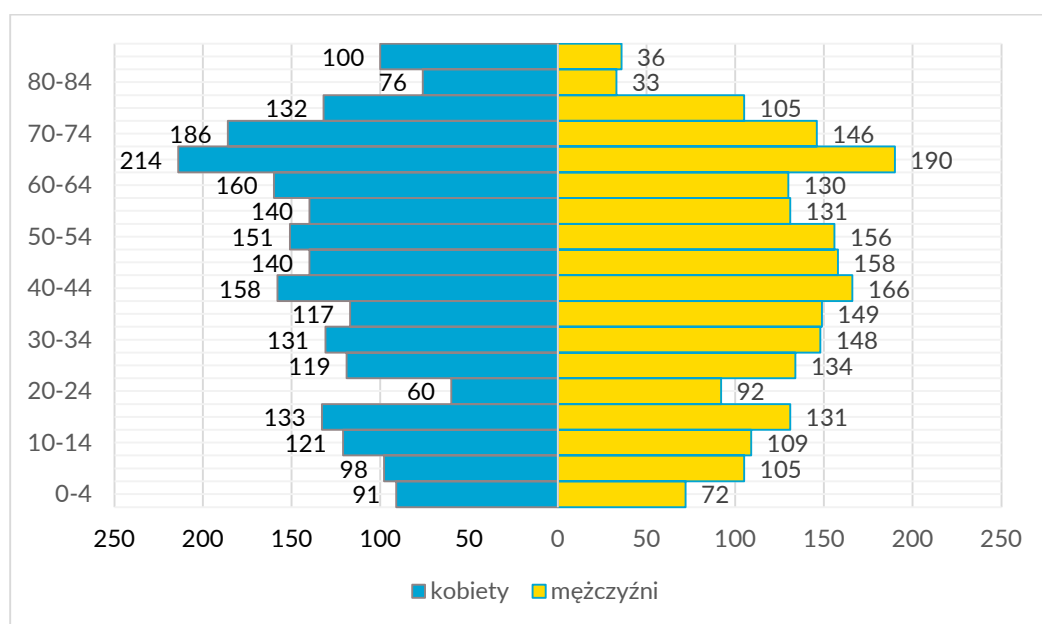

Tabela 2. Urodzenia i zgony na terenie Gminy Solec nad Wisłą w latach 2022-2025.

Lata	Liczba urodzeń	Liczba zgonów
2022	29	72
2023	32	63
2024	33	65
2025	25	61

Biorąc pod uwagę dane z ubiegłych lat, na terenie Gminy Solec nad Wisłą w latach 2022-2025 zarówno liczba urodzeń jak i zgonów jest zmienna. Corocznie jest znacznie mniej urodzeń niż zgonów.

Zmniejszanie się liczby zgonów przy utrzymującej się na podobnym poziomie liczbie nowych urodzeń decyduje o dodatnim przyroście naturalnym na terenie gminy. W analizowanym okresie nie odnotowano na terenie Gminy Solec nad Wisłą ani jednego roku w którym przyrost naturalny byłby dodatni.

Tabela 3. Liczba nowo zawieranych małżeństw na terenie Gminy Solec nad Wisłą w latach 2022-2025.

Lata	Ilość małżeństw
2022	14
2023	17
2024	22
2025	10

Liczba nowo zawieranych małżeństw na terenie gminy w latach 2022 - 2025 znacząco się waha. Widoczny jest spadek ilości zawieranych małżeństw w roku 2025 w stosunku do roku 2024.

Tabela 4. Migracje ludności na terenie Gminy Solec nad Wisłą w latach 2022-2025.

lata	zameldowania	wymeldowania
2022	44	49
2023	54	63
2024	54	61
2025	27	52

Drugim obok przyrostu naturalnego wynikiem zmian demograficznych są migracje ludności.

Proces migracji w gminie Solec nad Wisłą przedstawia tabela nr 4. Największa ruchliwość wystąpiła w 2023 roku. Zameldowało się wówczas 54 osoby, a wymeldowało się 63 osoby. Od 2022 roku występują coraz większe różnice pomiędzy zameldowaniem, a wymeldowaniem, co ma także wpływ na zmniejszenie się liczby ludności gminy.

Migracja ludności związana jest głównie z migracją zawodową do dużych miast i do zachodnich krajów Unii Europejskiej. Zwiększona liczba wyjazdów w poszukiwaniu pracy do krajów europejskich nastąpiła od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej i stale wzrasta. Mieszkańcy wyjeżdżający do pracy poza granicami kraju to najczęściej ludzie młodzi, którzy podejmują legalną pracę, a także osoby w wieku powyżej 30 roku życia, którzy przeważnie szukając pracy dorywczej, bądź sezonowej, ze względu na to, że w Polsce pozostawiające rodziny i dzieci.

Na terenie gminy obserwowalne jest występowanie ujemnego salda migracji. Dodatkowo saldo zwiększyło się, zwłaszcza po roku 2012. Wpływ na taki stan rzeczy ma przede wszystkim zmniejszenie się liczby ludności napływającej do gminy.

W 2024 roku w gminie zarejestrowano 226 osób bezrobotnych, co oznacza, że co 20 osoba zamieszkująca gminę pozostawała bez pracy. Poziom bezrobocie w powiecie lipskim pozostaje

wyższy i w 2024 roku wyniósł 12%. Liczba bezrobotnych w ostatnich latach pozostawała na podobnym poziomie, z niewielkim spadkiem w 2023 r. Wskaźnik ten jest spójnymi z danymi o stopie bezrobocia dla powiatu lipskiego, które pozostaje na poziomie ponad dwa razy wyższym niż średnia krajowa (12,9% na koniec 2024 r.) Liczba zarejestrowanych w Urzędzie Pracy bezrobotnych mężczyzn jest wyższa niż liczba kobiet. Szczegółowe dane o liczbie bezrobotnych przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024

Bezrobocie rejestrowane	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	225	206	226	4.89%	4.51%	5.00%
W tym mężczyźni	115	112	118	2.55%	2.48%	2.61%
W tym kobiety	110	94	108	2.43%	2.08%	2.39%

2.1.2 Aktywność gospodarcza.

Jest to gmina wiejska, o charakterze rolniczym bez rozwiniętego przemysłu, z gospodarką silnie zdominowaną przez rolnictwo indywidualne. Czynnych podmiotów gospodarczych tworzących miejsca pracy jest 109. Liczba przedsiębiorców w poszczególnych sektorach obrazuje tabela 6.

Tabela 6 Przedsiębiorcy wpisani do ewidencji działalności gospodarczej

Lp.	Sektor	Ilość przedsiębiorców		
		2023	2024	2025
1.	Działalność produkcyjna	5	4	4
2.	Działalność handlowa	40	38	36
3.	Działalność usługowa	68	70	66
4.	Gospodarstwa agroturystyczne	2	2	2
Razem		115	114	106
1.	Prywatny	113	112	104
2.	Publiczny	0	0	0

Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy jest stosunkowo niewielka, choć zauważa się tendencję spadkową. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to głównie małe firmy rodzinne działające w branży handlowej i usługach. Niewielka aktywność gospodarcza wynika przede wszystkim ze względu na trudności w rozpoczęciu pracy na własny rachunek. Trudności te wynikają z braku funduszy na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczych oraz wymagań prawnych (formalnych), jakie trzeba spełnić.

2.1.3 Trendy społeczno-gospodarcze.

Na podstawie różnych wskaźników charakteryzujących gminę Solec nad Wisłą można wywnioskować kierunki i trendy, które będą cechowały sytuację gminy.

Analizując gęstość zaludnienia na przełomie ostatnich lat, zauważono, że utrzymuje się ona na podobnym poziomie, lub może nawet w najbliższych latach nieco wzrosnąć w związku z ogólną tendencją przemieszczania się ludności z dużych miast na wieś.

Przyrost naturalny w gminie utrzymuje się mniej więcej na wyrównanym poziomie.

Wpływ na to może mieć wzrost dochodowości mieszkańców oraz wsparcie ze strony państwa na rzecz polityki społecznej.

Oceniając strukturę wieku ludności w latach 2022-2025 występował spadek osób w wieku przedprodukcyjnym, na rzecz osób w wieku produkcyjnym. Niepokojącym zjawiskiem jest również wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co w przyszłości będzie skutkowało większymi obciążeniami dla społeczeństwa oraz instytucji opieki zdrowotnej i społecznej. Niekorzystnie pojawi się również problem zmniejszającej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, co na przestrzeni kilku lub kilkunastu lat przy zmniejszającym się bezrobociu i wroście podaży miejsc pracy może doprowadzić do zmniejszenia się zasobów pracy.

W związku z obecną polityką rolnictwa państwa, w której promowane są głównie gospodarstwa wielkoobszarowe, na rzecz likwidacji małych gospodarstw czy osób zatrudnionych w sektorze rolnym będzie szukało miejsc pracy poza rolnictwem.

Obecny wzrost gospodarczy i powstawanie nowych miejsc pracy może mieć również wpływ na rozwój i powstawanie nowych zakładów, firm, a co za tym idzie wzrost dochodowości Gminy i dalsze zmniejszanie się bezrobocia.

2.2 System pomocy społecznej w gminie.

Instytucje zajmujące się pomocą społeczną (z uwzględnieniem organizacji społecznych oraz instytucji powiatowych).

W gminie Solec nad Wisłą funkcjonują, organizacje związane z systemem pomocy społecznej są to między innymi placówki oświatowe, jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, stowarzyszenia oraz inne organizacje formalne i nieformalne. W poniższej tabeli przedstawiono wykaz działających na terenie gminy organizacji oraz instytucje zewnętrzne (przeważnie szczebla powiatowego), które współdziałają z gminami w kwestii i pomocy społecznej.

Tabela. 7. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną

L. p	Nazwa instytucji/organizacji	Adres siedziby	Rodzaj działalności
Placówki opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych o zasięgu powiatowym i wojewódzkim			
1.	Dom Pomocy Społecznej w Lipsku	ul. I-go maja 79, Lipsko	Całodobowa opieka nad osobami niepełnosprawnymi intelektualnie i umysłowo z wydzielonym oddziałem dla osób przewlekłe somatycznie chorych
2	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Lipsku i Łaziskach	ul. Kilińskiego, Lipsko; Łaziska 27-310 Ciepeliów	Dzienna opieka nad osobami z zaburzeniami psychicznymi
3.	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Lipsku i Siennie	ul. Zwoleńska 11, Lipsko; ul. Szkolna 2, Siennie	Dzienna opieka z elementami terapii dla osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym
4.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Hucie	Huta, 27-300 Lipsko	Całodobowa opieka z dostępem do edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym dla dzieci niepełnosprawnych
Placówki oświatowe na terenie Gminy			
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Solcu nad Wisłą	ul. Kosciuszki 20, Solec nad Wisłą	Nauczanie na poziomie podstawowym z oddziałem przedszkolnym
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Pawłowicach	Pawłowice 86	Nauczanie na poziomie podstawowym i gimnazjalnym z oddziałem przedszkolnym klasa „0”
7.	Zespół Szkół w Solcu nad Wisłą	Ul. Łoteckiego 24, Solec nad Wisłą	Nauczanie na poziomie ponadpodstawowym
8.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Przedmieściu Bliższym	Przedmieście Bliższe 141	Nauczanie na poziomie podstawowym z oddziałem przedszkolnym
9.	Żłobek Samorządowy w Przedmieściu Bliższym	Przedmieście Bliższe 141	Opieka nad dziećmi do lat 3
10.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Solcu nad Wisłą	ul. Wczasowa 44, Solec nad Wisłą	Nauczanie na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym

Instytucje związane z kulturą na terenie gminy

11.	Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Solcu nad Wisłą.	Plac Bolesława Śmiałego 6, Solec nad Wisłą	Organizacja życia kulturalnego w gminie
12.	Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Solcu nad Wisłą	ul. Rynek 1, Solec nad Wisłą	Upowszechnianie kultury
13.	Wiejski Dom Kultury w Dziurkowie	Dziurków, 27-320 Solec nad Wisłą	Upowszechnianie kultury

Instytucje pomocy społecznej i opieki prawnej o zasięgu gminnym i powiatowym

14.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej.	ul. Rynek 1, Solec nad Wisłą	Pomoc społeczna, świadczenia rodzinne, praca socjalna, Przeciwdziałanie zjawiska przemocy domowej
15.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku	ul. Iłżecka 6, Lipsko	Pomoc społeczna, praca socjalna, poradnictwo prawno-psychologiczne, o zasięgu powiatowym
16.	Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Plac Bolesława Śmiałego 6, Solec nad Wisłą	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
17.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Lipsku	ul. Partyzantów, Lipsko	Nadzór nad skazanymi wyrokiem sądowym
18.	Powiatowy Urząd Pracy w Lipsku	ul. Rynek, Lipsko	Pomoc prawna dla bezrobotnych, pośrednictwo pracy
19.	Komenda Powiatowa Policji w Lipsku	ul. Spacerowa 3, Lipsko	Czuwanie nad bezpieczeństwem w gminie, powiecie

Placówki opieki zdrowotnej i terapii uzależnień na terenie Gminy

20.	Niepubliczny Z.O.Z., W. Chechliński i E. Woźniak" w Solcu nad Wisłą i Pawłowicach	ul. Słoneczna, Solec nad Wisłą Pawłowice	Opieka zdrowotna
21.	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Lipsku	ul. Śniadeckiego 1, Lipsko	Opieka zdrowotna
22.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Długoterminowej Opieki Psychiatrycznej w Lipsku	ul. Śniadeckiego 1, Lipsko	Opieka psychiatryczna, poradnia zdrowia psychicznego
23.	Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Lipsku	ul. Śniadeckiego 1, Lipsko	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
24.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Długoterminowej w Lipsku	ul. Śniadeckiego 1, Lipsko	Opieka medyczna dla osób starszych, somatycznie przewlekłe chorych

Stowarzyszenia i inne organizacje działające na terenie Miasta i Gminy Solec nad Wisłą			
25.	Stowarzyszenie na Rzecz Gminy Solec nad Wisłą	Plac Bolesława Śmiałego 6, Solec nad Wisłą	Działania na rzecz rozwoju i promocji Gminy Solec nad Wisłą
26.	Stowarzyszenie Przyjaciół Solca	Plac Bolesława Śmiałego 6, Solec nad Wisłą	Działania na rzecz rozwoju kultury i promocji Solca nad Wisłą
27.	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły w Przedmieściu Dalszym	Przedmieście Dalsze 1	Działalność w zakresie prowadzenia placówki oświatowej z oddziałami przedszkolnymi.
28.	Koła Gospodyń Wiejskich	Solec nad Wisłą, Kłudzie, Boiska, Przedmieście Bliższe, Przedmieście Dalsze, Dziurków Sadkowice, Pawłowice, Kolonia Wola Pawłowska	Działalność społeczna
29.	Rada Seniorów w Solcu nad Wisłą	Ul. Rynek 1, Solec nad Wisłą	Zaangażowanie seniorów w życie lokalnej społeczności
30.	Młodzieżowa Rada Miejska w Solcu nad Wisłą	Ul. Rynek 1, Solec nad Wisłą	Zaangażowanie młodzieży w życie lokalnej społeczności
31.	Klub sportowy „Wisła” w Solcu nad Wisłą	Solec nad Wisłą	Działalność sportowa
32.	Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej	Solec nad Wisłą, Przedmieście Bliższe, Pawłowice, Sadkowice, Wola Pawłowska, Boiska Zemborzyn, Słuszczyn	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
Parafie			
33.	Parafia Rzymsko - Katolicka w Solcu nad Wisłą	Pl. Bolesława Śmiałego 5	Działalność duszpasterska, pomoc materialna, organizacja imprez kulturalnych
34.	Parafia Rzymsko - Katolicka w Pawłowicach	Pawłowice	Działalność duszpasterska, pomoc materialna, organizacja imprez kulturalnych
35.	Parafia Rzymsko - Katolicka w Zemborzynie	Zemborzyn, 27-330 Pawłowice	Działalność duszpasterska, świetlice środowiskowe

2.2.1 Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy. W ramach zadań własnych i zleconych realizowanych przez Gminę ustala się prawo świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Podstawowym działaniem Ośrodka jest praca socjalna i świadczenie usług socjalnych. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Pracownicy socjalni poprzez świadczenie pracy socjalnej wzmacniają zdolności swoich podopiecznych, motywują do samodzielnego rozwiązywania problemów oraz aktywizują zawodowo i społecznie. Świadczenia materialne stanowią jedynie uzupełnienie tych działań.

Do świadczeń pieniężnych zaliczają się:

- ▶ zasiłek stały,
- ▶ zasiłek okresowy,
- ▶ zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- ▶ zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- ▶ pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- ▶ świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- ▶ wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się:

- ▶ praca socjalna,
- ▶ bilet kredytowany,
- ▶ składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- ▶ składki na ubezpieczenia społeczne,
- ▶ pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- ▶ sprawienie pogrzebu,
- ▶ poradnictwo specjalistyczne,
- ▶ interwencja kryzysowa,
- ▶ schronienie,
- ▶ posiłek,
- ▶ niezbędne ubranie,
- ▶ usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- ▶ specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- ▶ mieszkanie treningowe/wspomagane,
- ▶ pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- ▶ pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy. W ramach zadań własnych i zleconych realizowanych przez Gminę ustala się prawo świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Świadczenia pieniężne mogą polegać m.in. na przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków, a świadczenia niepieniężne wykonuje się m.in. poprzez organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym, specjalistycznych w miejscu zamieszkania oraz pobyt w domu pomocy społecznej.

2.2.2 Świadczenia według ustawy o pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, których dochód nie przekracza ustawowo określonych kryteriów dochodowych. Pomoc może zostać przyznana osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza **1010 zł**, osobie w rodzinie, w której dochód na jednego członka rodziny nie przekracza **823 zł**, a także rodzinie, której łączny dochód nie przekracza sumy kryteriów dochodowych przypadających na wszystkich jej członków. Spełnienie kryterium dochodowego nie jest jednak jedynym warunkiem uzyskania wsparcia. Konieczne jest również wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności wskazanych w ustawie.

Do najczęstszych przesłanek uzasadniających przyznanie pomocy społecznej należą ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Pomoc przysługuje również osobom doświadczającym przemocy domowej, ofiarom handlu ludźmi, rodzinom wymagającym ochrony macierzyństwa lub wsparcia związanego z wielodzietnością, a także osobom wykazującym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych. Ustawa uwzględnia ponadto trudności w integracji cudzoziemców posiadających status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, problemy z przystosowaniem do życia po opuszczeniu zakładu karnego, uzależnienie od alkoholu lub narkotyków, a także skutki zdarzeń losowych, sytuacji kryzysowych oraz klęsk żywiołowych i ekologicznych.

Ustawa o pomocy społecznej wyróżnia dwie podstawowe grupy świadczeń: świadczenia pieniężne oraz świadczenia niepieniężne.

Do świadczeń pieniężnych zalicza się przede wszystkim zasiłek stały, zasiłek okresowy oraz zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy. Ponadto przewidziano możliwość przyznania zasiłku i pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie, pomocy na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, świadczenia pieniężnego na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową, a także wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanego przez sąd.

Świadczenia niepieniężne obejmują szeroki zakres działań wspierających osoby i rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Należą do nich między innymi praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, pomoc rzeczowa, zapewnienie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania, a także opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne. Do tej grupy zalicza się również usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania lub w ośrodkach wsparcia, możliwość korzystania z mieszkań treningowych i wspomaganych, pobyt w domu pomocy społecznej wraz z usługami wsparcia krótkoterminowego, sprawienie pogrzebu oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i zagospodarowania dla osób

usamodzielnianych.

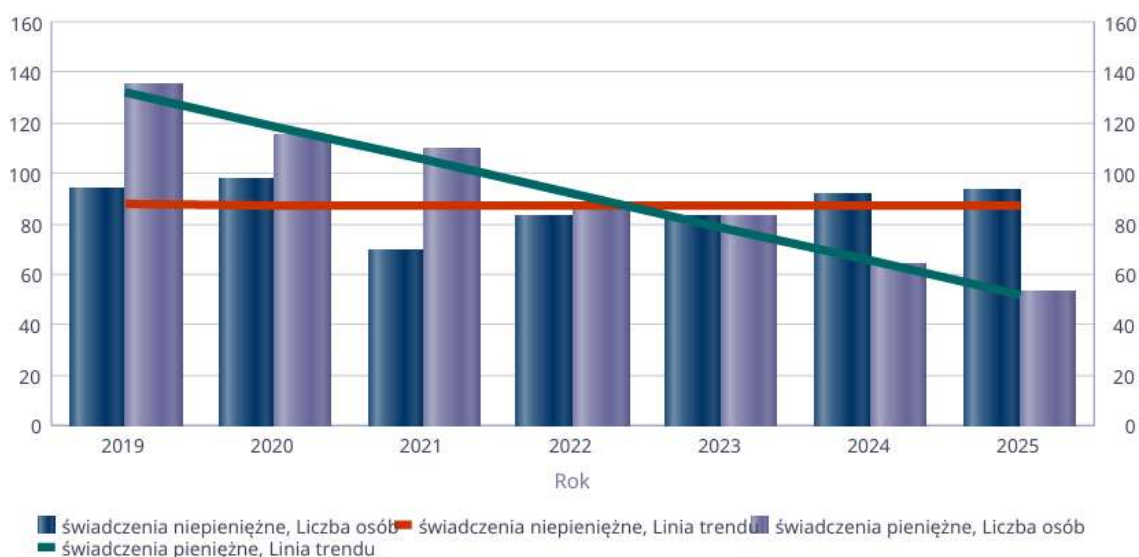
Przedstawiony katalog świadczeń wskazuje, że system pomocy społecznej w Polsce ma charakter kompleksowy i obejmuje zarówno wsparcie finansowe, jak i szeroki zakres usług oraz działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób i rodzin znajdujących się w trudnym położeniu. Celem tych świadczeń jest nie tylko zaspokojenie podstawowych potrzeb, ale również wspieranie beneficjentów w osiągnięciu samodzielności życiowej i społecznej.

Wykres 2. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
świadczenia niepieniężne	94	98	69	83	83	92	93
świadczenia pieniężne	135	115	109	85	83	64	53

Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

2.2.3 Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie samodzielnie jej pokonać. Korzystanie z pomocy pieniężnej, co do zasady uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego oraz wystąpienia, w związku z niskim dochodem, przesłanych określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, np. ubóstwa; sieroctwa; bezdomności; bezrobocia; niepełnosprawności; długotrwałej lub ciężkiej choroby; przemocy w rodzinie; potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi; potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy; trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizmu lub narkomanii; zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zarówno liczba osób, jak i liczba rodzin otrzymujących świadczenia pomocy społecznej uległa zmniejszeniu w latach 2022-2024. W przypadku liczby osób odnotowano spadek o 7,14% z poziomu 168 osób w 2022 roku do 156 w 2024 roku. Biorąc pod uwagę rodziny objęte wsparciem w postaci świadczeń, ich liczba zmniejszyła się o 12,88%, natomiast wzrosła liczba rodzin otrzymujących pomoc udzielaną w ramach pracy socjalnej. Wartości wzrosły z poziomu 146 w 2022 roku do 168 w 2024 roku (wzrost o 15,07%). Szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 przedstawia tabela 8

Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenia ogółem	168	166	156	132	128	115
w tym:						
Świadczenia pieniężne	85	83	64	84	83	64
Świadczenia niepieniężne	83	83	92	48	45	51
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	0	0	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	168	166	156	132	128	115
Pomoc udzielana w ramach pracy socjalnej	X	X	X	146	145	168

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

Łączna kwota świadczeń z pomocy społecznej przekazanych w ramach zadań własnych gminy Solec nad Wisłą w 2024 roku wyniosła 285 006 zł. W porównaniu do roku 2022 był to wzrost łącznej kwoty świadczeń o 1,43%. Biorąc pod uwagę poszczególne rodzaje świadczeń największą kwotą 2024 roku charakteryzowały się zasiłki stałe (159 091 zł), z których korzystało 20 osób. Kolejnymi świadczeniami były usługi opiekuńcze na łączną kwotę 63 030 zł, którymi objęto 15 osób oraz posiłki, z których skorzystało 77 osób, a ich koszt wyniósł 36 255

2.2.4 Usługi świadczone w środowisku

W Gminie Solec nad Wisłą działania środowiskowe realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obejmują usługi skierowane do różnych grup mieszkańców - dzieci, rodzin, osób starszych, chorych, niepełnosprawnych oraz potrzebujących wsparcia psychologicznego i społecznego.

Przed wszystkim w ramach zadań własnych gminy realizowane są:

- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, kierowane do osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, które wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu, a rodzina nie jest w stanie tej pomocy zapewnić. Usługi te świadczone są średnio od 5 do 9 godzin tygodniowo dla każdej z 6 osób korzystających ze wsparcia. Zadanie realizowane jest przez M-GOPS / CUW, przy udziale 1 opiekunki środowiskowej.
- Praca socjalna, realizowana w środowisku lokalnym przez pracowników socjalnych, obejmująca pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych, rodzinnych, zdrowotnych i materialnych.
- Wsparcie rodzin poprzez asystentów rodziny, którzy pomagają rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wsparcie realizowane jest w zależności od potrzeb rodzin, a za jego realizację odpowiada M-GOPS, zatrudniający dwóch asystentów rodziny.
- Program „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego zapewniane są posiłki dzieciom, uczniom oraz osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym – jest to stała forma środowiskowego wsparcia żywieniowego.

Ponadto gmina aktywnie uczestniczy w programach resortowych i rządowych o charakterze środowiskowym, które są dostosowane do potrzeb mieszkańców:

- Program „Korpus Wsparcia Seniorów” (Moduł I i II) – usługi skierowane do osób starszych, obejmujące teleopiekę z wykorzystaniem opasek SOS monitorujących funkcje życiowe oraz usługi sąsiedzkie. Program obejmuje 7 osób starszych objętych bezpośrednim wsparciem w środowisku (16 godz. miesięcznie dla każdej osoby) oraz 28 seniorów wyposażonych w opaski bezpieczeństwa. Zadanie realizowane jest przez M-GOPS / CUW, przy zaangażowaniu 3 osób kadry.
- Program „Opieka Wytchnieniowa” – wsparcie dla osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów, świadczone zarówno w miejscu zamieszkania, jak i w formie pobytów krótkoterminowych w placówkach całodobowych. Pomocą objęto 7 osób, przy średnim wymiarze 20 godzin miesięcznie dla każdej z nich. Program realizowany jest przez M-GOPS / CUW, z udziałem 3 osób personelu.
- Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – indywidualna pomoc w codziennym funkcjonowaniu i integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami. Ze wsparcia korzysta 10 osób, w tym 1 dziecko, a każda osoba objęta jest średnio 25 godzinami pomocy miesięcznie. Program realizowany jest przez M-GOPS / CUW, przy udziale 3 osób kadry.

W ramach działań środowiskowych M-GOPS prowadzi również obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który monitoruje sytuację rodzin zagrożonych przemocą, opracowuje indywidualne plany pomocy i prowadzi interwencje

w środowisku domowym.

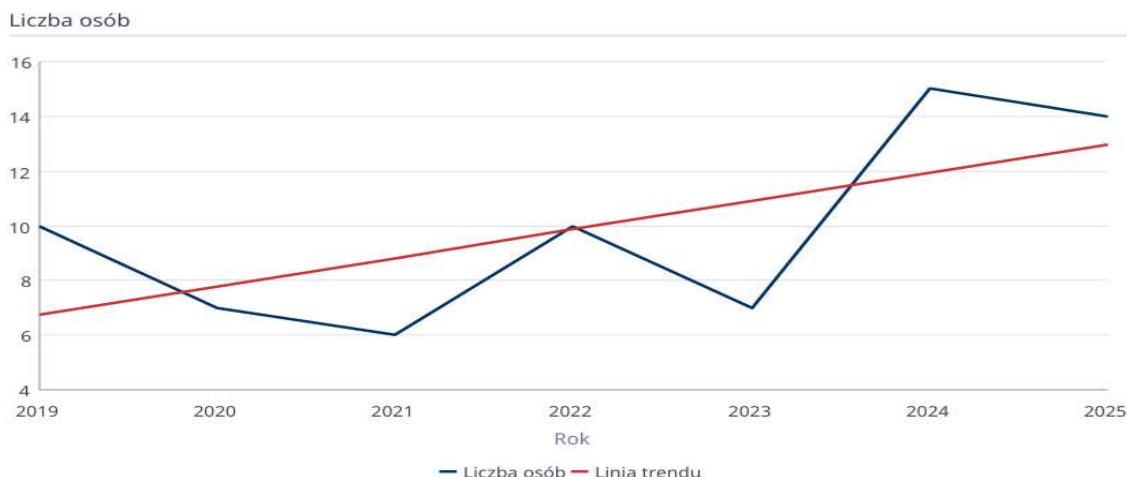
Gmina ma ponadto podpisaną umowę na świadczenie usług dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością. W okresie od 1 marca do 30 września 2025 r. z usług skorzystała 1 osoba, przebywająca w ośrodku wsparcia całodobowo przez 7 dni w tygodniu. Zadanie realizowane jest przez M-GOPS we współpracy z placówką, z udziałem 2 osób personelu.

Dodatkowo Gmina uczestniczy w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) we współpracy z Radomskim Bankiem Żywności.

Wykres 3. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

Rok	Liczba osób
2019	10
2020	7
2021	6
2022	10
2023	7
2024	15
2025	14

W okresie przedstawionym wyżej widać, że rośnie zainteresowanie usługami opiekuńczymi. Tendencja ta może wynikać z kilku czynników, takich jak starzenie się społeczeństwa, wzrost liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz rosnąca świadomość dotycząca możliwości korzystania z różnych form pomocy. Coraz większe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze wskazuje również na potrzebę dalszego rozwoju tego sektora oraz dostosowania oferty do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

2.2.5 Inne usługi i świadczenia - Dział świadczeń rodzinnych

Ustawa o świadczeniach rodzinnych funkcjonuje od maja 2004 r. Ustawodawca przewidział stopniowe przechodzenie świadczeniobiorców od innych płatników do gmin. Zakres świadczonej pomocy w formie świadczeń rodzinnych jest duży. Obejmuje nie tylko zasiłki rodzinne, ale również szeroki wachlarz dodatków do zasiłku rodzinnego, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki macierzyńskie, wychowawcze oraz jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

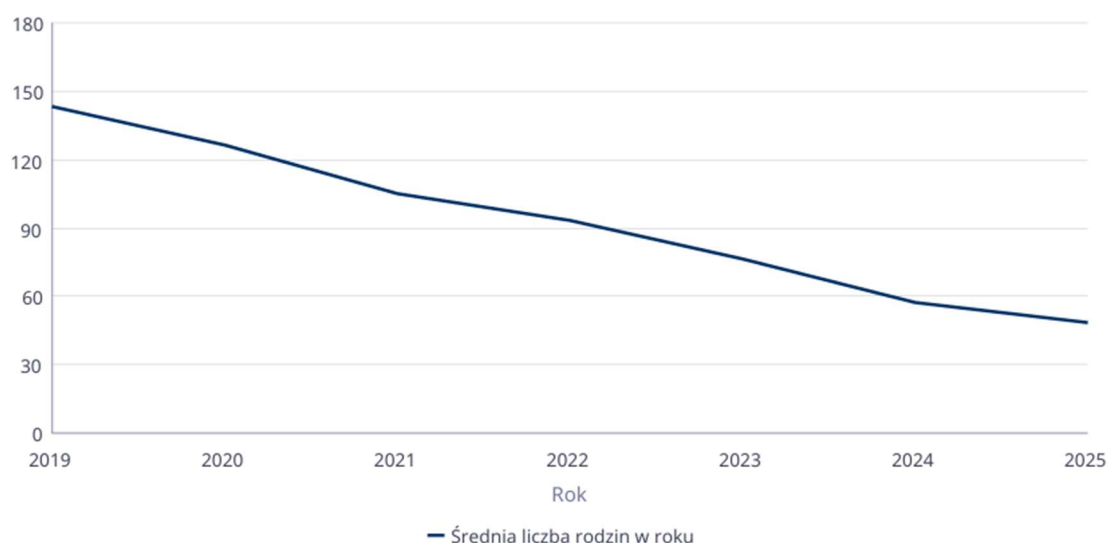
Liczba przyznanych świadczeń oraz kwoty przeznaczone na świadczenia rodzinne jest duża. Wynika to przede wszystkim z wyższego kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymywania świadczeń porównaniu do kryterium dochodowego w pomocy społecznej. Jak wspomniano wyżej gmina stopniowo zwiększała liczby korzystających ze świadczeń rodzinnych przejmując ich od innych instytucji. Dlatego też zauważany jest wzrost wydatków na świadczenia w latach 2023-2025 którym to roku gmina stała się jedynym organem wypłacającym. Obecnie zauważany jest spadek liczby osób korzystających z zasiłków. Jest to wynikiem poprawiającej się sytuacji finansowej rodzin oraz rezygnacji z korzystania w Polsce ze świadczeń rodzinnych na rzecz świadczeń w krajach Unii Europejskiej w ramach koordynacji systemów ubezpieczenia społecznego, jaka ma miejsce w przypadku, gdy jeden z rodziców pracuje poza granicami kraju.

Wykres 4 Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych

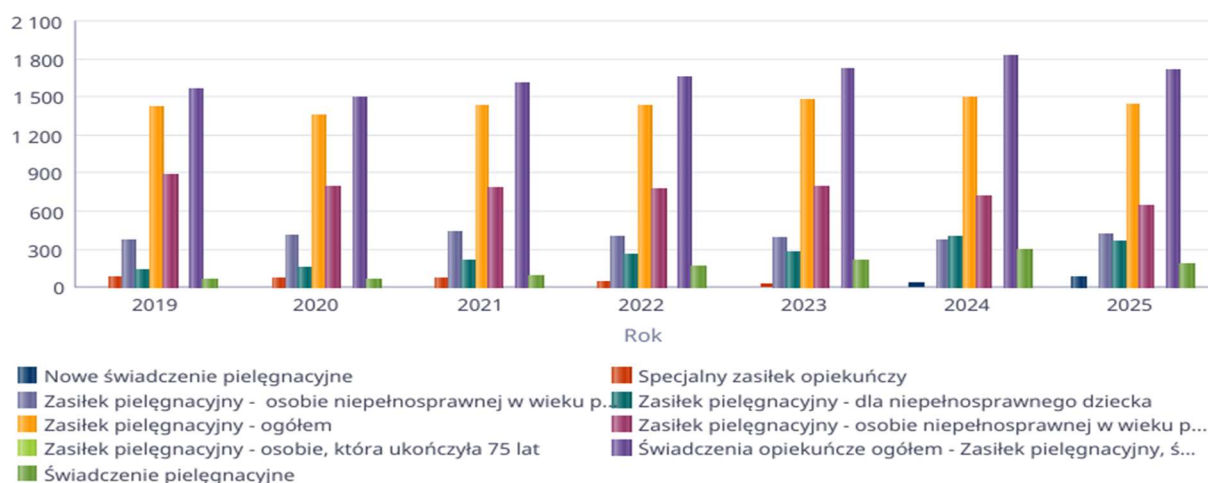
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

	Liczba rodzin						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	143	127	105	93	77	58	49

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami

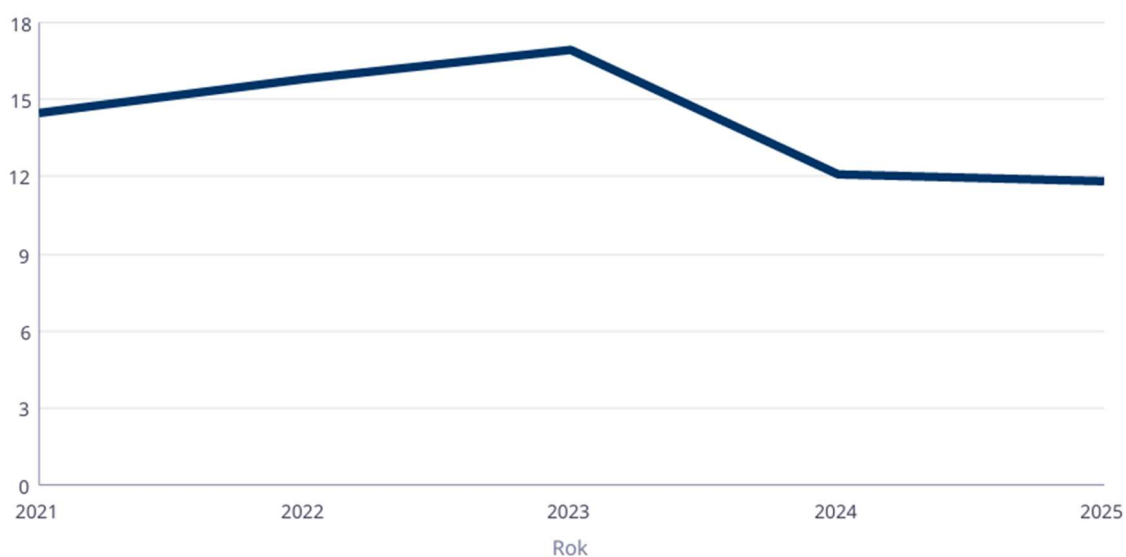
Liczba świadczeń

Wykres 5. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba osób				
	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	15	16	17	12	12

Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

2.2.6 Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków. W roku 2025 na umowę o pracę zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny. Asystenci rodziny obejmowali wsparciem 18 rodzin, w których wychowuje się 44 dzieci. Pomoc skierowano do rodzin mających trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W 2025 r. w rodzinnej pieczy zastępczej – w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 1 dziecko, czworo dzieci w rodzinie zastępczej niespokrewnionej oraz jedno dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

2.2.7 Realizacja zadań w ramach stypendiów i zasiłków szkolnych.

W 2025 roku realizowana była pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów w formie stypendiów szkolnych. Do stypendium zakwalifikowane zostały rodziny, mające na utrzymaniu dzieci w wieku szkolnym i spełniające kryterium dochodowe ustawy o pomocy społecznej, około 20 uczniów skorzystało z tego wsparcia.

2.2.8 Zadania wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny.

Wydano 24 tradycyjnych Kart Dużej Rodziny i 24 elektronicznych.

Karta wydawana jest dla rodzin wielodzietnych, bez względu na dochód rodziny. Od 2019 r. o Kartę Dużej Rodziny mogą ubiegać się rodzice, którzy w przeszłości wychowywali co najmniej trójkę dzieci.

2.2.9. Obsługa techniczna i organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na ośrodki pomocy społecznej obowiązek zapewnienia obsługi technicznej i organizacyjnej dla Zespołów Interdyscyplinarnych. Posiedzenia Zespołu odbyły się 6 razy w 2025r. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Grupy Diagnostyczno-Pomocowe powoływane przez Zespół Interdyscyplinarny opracowują i realizują plan pomocy w indywidualnych przypadkach występowania przemocy w rodzinie, monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy, dokumentują podejmowane działania. Ponadto powołano 15 grup diagnostyczno-pomocowych, które odbyły 128 spotkania z rodzinami w celu diagnozy i poprawy sytuacji rodzinnych.

2.3. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja.

Analiza obszarów polityki społecznej.

2.3.1 Kwestia mieszkaniowa.

Potrzeby mieszkaniowe mieszkańców gminy zaspokajane są w 89,4% poprzez budownictwo indywidualne, 5,4% mieszkań stanowi własność gminy, 2,1% - Skarbu Państwa, 3% zakładów pracy, 0,1% pozostałych podmiotów.

Tabela 9. Mieszkaniowy zasób komunalny gminy.

Rok	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba lokali mieszkalnych
2022	5	13
2023	5	13
2024	5	13
2025	5	15

Na terenie gminy Solec nad Wisłą nie stwierdza się zjawiska bezdomności. Problemy społeczne związane z brakiem zamieszkiwania występują wąskim zakresem.

2.3.2 System opieki zdrowotnej.

Na terenie gminy Solec nad Wisłą funkcjonują dwa ośrodki zdrowia w Pawłowicach i Solcu nad Wisłą, które obejmuje mieszkańców gminy podstawową opiekę zdrowotną. Opieka zdrowotna sprawuje także Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Lipsku, w ramach którego funkcjonują poradnie specjalistyczne, oddziały szpitalne, laboratorium oraz pogotowie ratunkowe. W gminie prowadzona jest też jedna prywatna praktyka stomatologiczna. Zakłady te obsługują nie tylko mieszkańców samych Pawłowic czy Solca nad Wisłą, ale także ludność okolicznych miejscowości leżących na terenie gminy

Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna apteka.

Oprócz codziennych świadczeń medycznych do zadań Zakładów Opieki Zdrowotnej należy między innymi profilaktyka i edukacja zdrowotna. Bardzo ważnym problemem jest ochrona zdrowia rolników i domowników pracujących w gospodarstwach rolnych jako, że gmina Solec nad Wisłą jest gminą typowo rolniczą.

2.3.3 Edukacja i opieka nad dzieckiem.

Na terenie Gminy Solec nad Wisłą funkcjonuje trzy placówki oświatowe, w tym jedna szkoła podstawowa w Przedmieściu Bliższym prowadzona przez organizacje pozarządowe oraz dwie szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest gmina w Solcu nad Wisłą.

Uczniowie spoza miejscowości, w których siedzibą mają placówki oświatowe dowożone są za pośrednictwem firmy przewozowej wyłonionej w formie przetargu publicznego oraz swojego przewoźnika. Baza lokalowa placówek składa się w większości z budynków o dobrym stanie technicznym, z zapleczem sportowym przy każdej z placówek (sale gimnastyczne oraz boiska). W każdej ze szkół funkcjonuje biblioteka szkolna, pracownia komputerowa z dostępem do Internetu, kuchnia ze stołówką. Tereny szkół są urządzone i ogrodzone.

Oprócz nauki ważnym elementem w życiu szkolnym jest ich wpływ na rozwój kultury w gminie. Szkoły poprzez swoją działalność (zespoły muzyczne, tańca, teatralno-poetyckie) stanowi wokół swojej siedziby miejsca rozwoju gminnej kultury.

Od 2024 roku funkcjonuje Żłobek Samorządowy w Przedmieściu Bliższym, który zapewnia opiekę dzieciom do lat 3.

Na terenie gminy funkcjonuje Zespół Szkół, którego powstanie datuje się na 1866 rok. W skład zespołu wchodzi Liceum Ogólnokształcące i Liceum mundurowe. Organem prowadzącym szkoły jest Powiat Lipski. Placówka posiada bardzo dobre wyposażenie pracowni. Jeszcze jedną placówką oświatową prowadzona przez Powiat. Placówka posiada bardzo dobre wyposażenie pracowni. Jeszcze jedną placówką oświatową prowadzona przez Powiat jest Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Solcu nad Wisłą, który kształci uczniów na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym.

Tabela 10. Sieć placówek oświatowych w gminie (stan na rok szkolny 2024/2025).

Placówki	Liczba
Oddziały przedszkolne	3
Szkoły Podstawowe	3
Szkoła Ponadpodstawowa:	
- Liceum Ogólnokształcące i mundurowe w Solcu nad Wisłą:	1
MOS	1
Żłobek Samorządowy	1

Tabela: 11. Struktura szkół w gminie Solec nad Wisłą

Nazwa szkoły	liczba dzieci/uczniów	
	2024/2025	2025/2026
Oddziały przedszkolne w tym:	142	147
w Solcu nad Wisłą	50	47
w Pawłowicach	55	62
w Przedmieściu Dalszym	37	38
PSP w Solcu nad Wisłą	125	125
Publiczna Szkoła Podstawowa w Pawłowicach	121	127
Publiczna Szkoła Podstawowa w Przedmieściu Dalszym	37	33

W szkołach funkcjonują świetlice szkolne, które zapewniają młodzieży nie tylko opiekę, ale stwarzające również warunki do przejawiania różnorodnej aktywności, w tym także aktywności artystycznej, politechnicznej, zabawowej, czyli zapewnienia różnorodnych potrzeb ucznia sytuacjach pozalekcyjnych.

Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych.

Rozdział III

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

3.1 Misja, cele, kierunki działań oraz wskaźniki ich realizacji

Misją niniejszej Strategii jest rozwój lokalny poprzez stworzenie sprawnego systemu usług społecznych, dostosowanych do potrzeb różnych grup społeczności lokalnej, kompleksowe rozwiązywanie problemów społecznych oraz zwiększenie poziomu partycypacji społecznej w celu zapewnienia wysokiej jakości życia. Działania w ramach Strategii będą – co do zasady – adresowane do wszystkich grup mieszkańców gminy. Na podstawie analiz stwierdzono, że na szczególne potraktowanie zasługują następujące grupy docelowe: seniorzy, dzieci i młodzież, rodziny z dziećmi (w tym rodziny w kryzysie), osoby żyjące w ubóstwie i zagrożone wykluczeniem społecznym, a także osoby z niepełnosprawnościami. W ramach Strategii można wyróżnić kilka grup docelowych o charakterze instytucjonalnym, które mogą być nie tylko odbiorcami, ale również realizatorami zadań przewidzianych w ramach wspomnianego dokumentu:

- miejscowe instytucje publiczne (w tym Urząd Miejski w Solcu nad Wisłą wraz z jednostkami organizacyjnymi gminy),
- lokalne organizacje pozarządowe lub ponadlokalne, lecz prowadzące działalność na terenie gminy,
- podmioty ekonomii społecznej i przedsiębiorstwa społeczne,
- przedsiębiorcy,
- lokalni liderzy (np. radni, sołtysi), grupy nieformalne (np. sąsiedzkie).

Poniżej prezentujemy strukturę operacyjnej części dokumentu. Dla wszystkich obszarów celów zaplanowanych w niniejszym dokumencie wyznaczone zostały cele strategiczne i operacyjne, a także kierunki działań oraz wskaźniki, które posłużą do oceny poziomu ich wdrażania. Kierunki działań zostały zdefiniowane w postaci celów operacyjnych. Oszacowanie stopnia realizacji tych przedsięwzięć umożliwi wprowadzenie stosownych korekt, czy uzupełnień w kolejnych latach. Wskaźniki te zostaną wykorzystane przy opracowaniu rocznych sprawozdań z realizacji Strategii. Poniżej zamieszczone zostały propozycje wskaźników przyporządkowanych do obszarów, w ramach których zdefiniowane zostały cele strategiczne i działania.

Główne obszary i cele strategiczne niniejszej Strategii zostały skonstruowane wokół trzech następujących zagadnień:

1. Wspieranie aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców.
2. Zapewnienie rozwoju społecznego i wysokiej jakości życia.
3. Wzmocnienie lokalnego systemu polityki społecznej i współpracy międzyinstytucjonalnej.

W celu zidentyfikowania kluczowych problemów oraz potrzeb najbardziej wrażliwych grup społecznych przeprowadzono warsztaty diagnostyczno-strategiczne z udziałem przedstawicieli instytucji świadczących usługi z zakresu pomocy społecznej i czynnie angażujących się w życie społeczności lokalnej w gminie Solec nad Wisłą oraz pozostałych gmin powiatu lipskiego. Diagnoza objęła cztery główne obszary wsparcia:

1. osoby starsze,
2. osoby z niepełnosprawnościami,
3. rodziny z dziećmi,
4. osoby doświadczające kryzysów zdrowia psychicznego.

Wnioski wypracowane podczas warsztatów stanowią podstawę do dalszych działań w ramach opracowywania lokalnego planu deinstytucjonalizacji. Posłużą one do tworzenia rozwiązań mających na celu zwiększenie dostępności, skuteczności i inkluzyjności systemu pomocy społecznej w gminie Solec nad Wisłą.

1 CEL STRATEGICZNY - OBSZAR WSPARCIA OSÓB STARSZYCH

POTENCJAŁ

W gminie Solec nad Wisłą realizowanych jest wiele działań ukierunkowanych na wspieranie osób starszych oraz podnoszenie jakości ich życia. Seniorzy mogą korzystać z różnorodnych form aktywności i pomocy, które tworzą podstawę rozwijającego się lokalnego systemu usług społecznych.

Ważną rolę pełni Rada Seniorów, która aktywnie działa na rzecz środowiska osób starszych. Środki na jej funkcjonowanie pozyskano w ramach projektu *Mazowsze dla Seniorów*. Istotnym elementem integracji i aktywizacji mieszkańców jest działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku, a także Koła Gospodyń Wiejskich – na terenie gminy funkcjonuje 9 takich kół, liczących od 10 do 30 członków każde.

W zakresie wsparcia opiekuńczego Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy usługi opiekuńcze – realizowane przez jedną osobę dla 6–8 podopiecznych rocznie. Pomoc uzupełnia Korpus Wsparcia Seniorów, w ramach którego 7 osób świadczy usługi sąsiedzkie wspierające codzienne funkcjonowanie seniorów. W gminie dostępne są także programy rządowe i lokalne, takie jak „Opieka Wytchnieniowa”, z którego korzysta 10 osób, oraz usługa Asystenta Osobistego Osoby z Niepełnosprawnością w tym roku korzysta 20 osób.

Ważnym elementem zwiększania bezpieczeństwa są opaski SOS – aktualnie korzysta z nich 28 seniorów. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonują ośrodki zdrowia prowadzone przez jedną spółkę lekarską, zapewniając mieszkańcom dostęp do podstawowych świadczeń zdrowotnych.

Dzięki tym inicjatywom seniorzy mogą aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym, korzystać z dostosowanej do swoich potrzeb pomocy oraz zachować możliwie najwyższą samodzielność. Gmina konsekwentnie rozwija ofertę usług i podejmuje działania sprzyjające integracji międzypokoleniowej.

OGRANICZENIA

Mimo pozytywnych zmian i rosnącej liczby inicjatyw, wciąż występują jednak problemy i ograniczenia, które utrudniają pełne zaspokojenie potrzeb osób starszych. Do najważniejszych należą:

- samotność i izolacja społeczna, szczególnie wśród osób samotnie mieszkających,
- trudności w nawiązywaniu kontaktu z otoczeniem i ograniczona aktywność towarzyska,
- brak bliskich osób, z którymi seniorzy mogliby spędzać czas,
- niewystarczająca liczba miejsc w placówkach zapewniających wsparcie dzienne lub całodobowe,
- brak domów dziennego pobytu i innych przestrzeni służących integracji,

- ograniczenia finansowe, które utrudniają tworzenie nowych form wsparcia,
- brak rozwiązań dotyczących opieki nad zwierzętami w sytuacji, gdy osoba starsza trafia do domu pomocy społecznej.

POTRZEBY

Wskazane trudności pokazują, że choć w gminie podejmowanych jest wiele cennych inicjatyw, to system wsparcia seniorów wymaga dalszego rozwoju. W szczególności potrzebne jest zwiększenie dostępności rehabilitacji domowej, utworzenie dziennego domu pobytu, a także rozwój klubu seniora i sieci pomocy sąsiedzkiej. Mieszkańcy dostrzegają również potencjał w powołaniu zespołu wolontariuszy do wspierania seniorów oraz wskazują na potrzebę zapewnienia bezpłatnego transportu do lekarzy i poradni specjalistycznych.

Do **potrzeb osób starszych zidentyfikowanych jako potrzebnych „od zaraz”** należą przede wszystkim inicjatywy, które nie wymagają dużych nakładów finansowych, ale mają ogromne znaczenie społeczne. Najpilniejsze z nich to rozwój **pomocy sąsiedzkiej**, tworzenie lokalnych sieci wsparcia opartych na wzajemnej solidarności mieszkańców, a także powołanie **klubu seniora**, który pełniłby funkcję miejsca spotkań, integracji i aktywizacji osób starszych. Istotna jest również dostępność **pomocy psychologicznej**, szczególnie dla seniorów doświadczających samotności, utraty bliskich czy obniżonego nastroju. Wskazuje to na potrzebę umocnienia wsparcia emocjonalnego i psychicznego w ramach lokalnych usług społecznych.

Wśród działań z **potencjałem rozwoju** znajduje się **rehabilitacja domowa** oraz utworzenie **dziennego domu pobytu dla osób starszych**. Obie formy wsparcia są niezwykle istotne w kontekście utrzymania samodzielności seniorów oraz odciążenia rodzin w opiece nad osobami niesamodzielnymi. Rehabilitacja w warunkach domowych pozwoliłaby ograniczyć konieczność dojazdów do placówek medycznych, a dzienny dom pobytu stałby się miejscem aktywizacji, terapii i codziennego kontaktu z innymi ludźmi.

Za **potrzeby ciężkie do wdrożenia, ale w perspektywie czasu być może bardziej realne** uznano **utworzenie zespołu wolontariuszy** dedykowanego osobom starszym. Choć wymaga on dobrej koordynacji i zaangażowania wielu podmiotów, ma duży potencjał integracyjny i edukacyjny. Wolontariusze mogliby wspierać seniorów w codziennych czynnościach, towarzyszyć im podczas wizyt lekarskich czy po prostu zapewniać im obecność i rozmowę, co stanowiłoby istotne przeciwdziałanie samotności. Kolejna taka potrzeba to **darmowy transport do lekarzy i poradni specjalistycznych**. Pomimo że obecnie jego wprowadzenie przekracza możliwości finansowe gminy, wskazanie tej potrzeby podkreśla, jak dużym problemem dla seniorów jest ograniczona mobilność i trudności w dostępie do usług zdrowotnych. W przyszłości rozwiązanie to mogłoby zostać częściowo zrealizowane np. poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi.

KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH

Poniżej zestawiono usługi społeczne realizowane dla osób starszych w gminie Solec nad Wisłą docelowo:

- Usługi opiekuńcze, w tym w formie usług sąsiedzkich,

- Mobilne usługi towarzyszenia seniorom i osobom niesamodzielnym ograniczające poczucie samotności i izolacji w środowisku zamieszkania,
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania – mobilne usługi sanitarne, pielęgniarские i pielęgnacyjne,
- Usługa Klub Seniora,
- Usługi animacji środowiskowej – gimnastyka dla seniora,
- Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku,
- Posiłek do domu dla osób starszych i samotnych,
- Opieka Wytchnieniowa,
- Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością,
- Opaska SOS,
- Rada Seniorów
- Korpus Wsparcia Seniorów,
- Koła Gospodyń Wiejskich.

2 CEL STRATEGICZNY OBSZAR WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

POTENCJAŁ

Osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z różnorodnych form wsparcia zarówno na poziomie gminy, jak i powiatu. Najważniejszymi formami pomocy są zajęcia prowadzone w Warsztacie Terapii Zajęciowej oraz Środowiskowych Domach Samopomocy. Choć placówki te znajdują się poza terenem gminy, mieszkańcy mają zapewniony dowóz, co umożliwia im udział w zajęciach terapeutycznych, rehabilitacyjnych oraz rozwijających samodzielność i kompetencje społeczne.

Istotną rolę w systemie wsparcia pełnią również instytucje lokalne i powiatowe, takie jak Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz poradnie specjalistyczne, które oferują pomoc psychologiczną, medyczną oraz wsparcie w aktywizacji zawodowej. W ramach współpracy międzyinstytucjonalnej osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z programów „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami”, co znacząco odciąża ich opiekunów oraz wspiera samodzielne funkcjonowanie.

Gmina kieruje mieszkańców do Centrów Opiekuńczo-Mieszkalnych i Domów Pomocy Społecznej - gmina nie prowadzi własnych usług tego typu na swoim terenie.

Uzupełnieniem systemu wsparcia są usługi zdrowotne. Ośrodek zdrowia realizuje mobilne usługi pielęgniarские, a pielęgniarki środowiskowe wspierają osoby niesamodzielne w ich miejscu zamieszkania, co ułatwia dostęp do opieki i poprawia komfort życia.

Dzięki rozwijającym się formom wsparcia oraz rosnącej świadomości społeczności lokalnej, gmina Solec nad Wisłą staje się coraz bardziej przyjaznym i dostępnym miejscem dla osób z niepełnosprawnościami. Sprzyja to ich integracji, aktywizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

OGRANICZENIA

Pomimo pozytywnych działań i rozwijających się form wsparcia, osoby z niepełnosprawnościami nadal napotykają na trudności, które ograniczają ich pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Do najważniejszych problemów należą:

- poczucie samotności i wykluczenia, wynikające z ograniczonych kontaktów społecznych,
- strach przed izolacją oraz obawa przed brakiem zrozumienia ze strony otoczenia,
- niedostateczna akceptacja społeczna dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności,
- ograniczony dostęp do lokalnych placówek wsparcia dziennego, takich jak ŚDS czy WTZ – funkcjonujących poza gminą,
- bariery architektoniczne i komunikacyjne, które utrudniają codzienne funkcjonowanie i dostęp do przestrzeni publicznej,
- niewystarczająca liczba asystentów osób z niepełnosprawnościami, co ogranicza możliwości samodzielnego życia i uczestnictwa w życiu lokalnym.

POTRZEBY

Zidentyfikowane potrzeby osób z niepełnosprawnościami wskazują, że gmina Solec nad Wisłą wymaga dalszego rozwoju usług społecznych, w szczególności tych świadczonych **blisko miejsca zamieszkania**. Wśród **najpilniejszych potrzeb**, które można wdrożyć w krótkim czasie, znajdują się:

- zatrudnienie lub pozyskanie asystenta osoby z niepełnosprawnością,
- rozwój usług opiekuńczych i opieki wytechnieniowej realizowanych przez M-GOPS,
- wprowadzenie usług sąsiedzkich wspierających codzienne funkcjonowanie,
- likwidacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej,
- zakup sprzętu ortopedycznego oraz organizacja turnusów rehabilitacyjnych.

W perspektywie rozwoju, z potencjałem wdrożeniowym, wskazuje się na potrzebę utworzenia **lokalnego stowarzyszenia lub grupy samopomocowej**, która mogłaby integrować osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny oraz organizować zbiórki środków (np. z 1,5% podatku) na cele rehabilitacyjne. Duże znaczenie ma także **rozwój rehabilitacji domowej**, umożliwiającej realizację ćwiczeń bez konieczności dojazdu do placówek medycznych, co stanowiłoby duże ułatwienie dla osób z ograniczeniami ruchowymi.

Wśród rozwiązań trudniejszych do realizacji, ale możliwych w dłuższej perspektywie, wymienia się utworzenie **mieszkań treningowych lub Zakładu Aktywności Zawodowej**, które pozwoliłyby osobom z niepełnosprawnościami rozwijać samodzielność i kompetencje zawodowe. Równie ważnym kierunkiem jest rozwój **spółdzielni socjalnej**, która mogłaby zapewnić miejsca pracy chronionej.

Za rozwiązania trudne do wdrożenia w obecnych warunkach, ale społecznie pożądane, uznano m.in. **system darmowego transportu dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi** oraz **instalację ścieżek sensorycznych lub sygnalizacji dźwiękowej dla osób niewidomych** na przejściach dla pieszych. Ich realizacja wymagałaby znaczących środków finansowych i współpracy z partnerami zewnętrznymi, np. z poziomem powiatu.

KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH

- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- Usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami,
- Opieka wytechnieniowa,
- Teleopieka,
- Wsparcie w formie dożywiania,
- Praca socjalna,
- Mobilne usługi pielęgniarские,
- Środowiskowe pielęgniarکی.

3 CEL STRATEGICZNY OBSZAR WSPARCIA RODZIN I DZIECI

POTENCJAŁ

W gminie Solec nad Wisłą funkcjonują sprawne mechanizmy wsparcia oraz instytucje, które odgrywają ważną rolę w ochronie i wzmacnianiu rodzin, szczególnie tych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Kluczową rolę w systemie pomocy odgrywa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który prowadzi działania diagnostyczne, profilaktyczne i interwencyjne. W jego ramach działają grupy diagnostyczno-pomocowe, których zadaniem jest indywidualne rozpoznanie sytuacji rodzin oraz koordynacja pomocy.

W gminie funkcjonują również asystenci rodziny, którzy udzielają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, pomagają w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych, a także motywują rodziców do podejmowania działań naprawczych. Dzieci mogą korzystać z programu dożywiania w szkołach, co stanowi istotne wsparcie dla rodzin w trudnej sytuacji finansowej.

Rodziny mogą korzystać z pomocy psychologa i pedagoga, a w razie potrzeby także ze wsparcia Policji, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Ważnym elementem lokalnego systemu pomocy jest również możliwość skierowania na terapię odwykową lub leczenie przymusowe oraz realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc. Dzięki współpracy różnych instytucji wsparcia, gmina podejmuje działania zmierzające do ochrony rodzin przed kryzysem, a w szczególności do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom.

W gminie funkcjonują dwie szkoły podstawowe, szkoła niepubliczna oraz Zespół Szkół, co zapewnia łatwy dostęp do edukacji na różnych poziomach. Na terenie gminy działa także Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii, oferujący pomoc wychowawczą i terapeutyczną młodzieży wymagającej wsparcia.

Ważnym miejscem integracji i rozwoju są zajęcia prowadzone przez Miejsko -Gminny Ośrodek Kultury – zajęcia muzyczne i inne formy aktywności, częściowo odpłatne, a częściowo nieodpłatne. W gminie funkcjonują również świetlice wiejskie, zlokalizowane tam, gdzie

działają Koła Gospodyń Wiejskich, pełniące funkcję miejsc spotkań i aktywności dla dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu działa Rodzinny Dom Dziecka, z którego wsparcia mogą korzystać mieszkańcy gminy, jeśli zachodzi taka potrzeba.

Dostęp do usług zdrowotnych zapewnia lokalny ośrodek zdrowia, w którym przyjmują: lekarz rodzinny, logopeda oraz stomatolog (usługi stomatologiczne realizowane są również prywatnie).

Rodziny mogą skorzystać także z nieodpłatnych usług poradnictwa prawnego, dostępnych w Urzędzie Miasta i Gminy w Solcu nad Wisłą w każdy piątek.

W zakresie profilaktyki uzależnień gmina wspiera działania edukacyjne – każda szkoła dysponuje środkami finansowymi na zajęcia profilaktyczne, obejmujące m.in. wyjazdy na basen, przedstawienia teatralne i pantomimiczne w szkołach, a także lokalne wydarzenia integracyjne, takie jak pikniki czy obchody Dnia Dziecka.

OGRANICZENIA

Wśród najważniejszych problemów rodzin z dziećmi w gminie Solec nad Wisłą wskazuje się:

- **zagrożenie przemocą domową** oraz konieczność skuteczniejszego zabezpieczenia dzieci przed jej doświadczaniem lub byciem jej świadkami,
- **trudności w uzyskaniu osoby wspierającej rodzinę**, np. w formie asystenta lub specjalisty środowiskowego,
- **lęk przed rozpadem rodziny**, bezrobociem oraz problemami ekonomicznymi, które często nasilają konflikty domowe,
- **obawy związane z utratą zdrowia lub życia** w rodzinach zmagających się z przemocą lub uzależnieniami,
- **stygmatyzację społeczną** – rodziny, które doświadczają problemów, często obawiają się ich ujawnienia z powodu niechęci otoczenia,
- **ograniczoną ofertę kulturalno-edukacyjną dla dzieci i młodzieży**, gdyż na terenie gminy i powiatu działa jedynie **Lipskie Centrum Kultury**,
- **spadek aktywności fizycznej wśród dzieci**, wynikający m.in. z częstych zwolnień z zajęć sportowych oraz braku lokalnych inicjatyw prozdrowotnych i rekreacyjnych.

POTRZEBY

Analiza potrzeb wskazuje, że system wsparcia rodzin w gminie Solec nad Wisłą wymaga dalszego wzmocnienia, szczególnie w zakresie **wsparcia emocjonalnego, psychologicznego i wychowawczego**. Wśród działań potrzebnych do wdrożenia od zaraz znajdują się:

- zapewnienie stałego dostępu do **psychologa i pedagoga**,
- doskonalenie działań interwencyjnych poprzez **zakładanie Niebieskich Kart**,
- kierowanie osób z problemem uzależnień do **Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** lub na **terapię odwykową**,
- kontynuacja i rozwój **programów korekcyjno-edukacyjnych**,

- wzmocnienie roli **asystenta rodziny** w pracy z rodzinami zmagającymi się z kryzysem wychowawczym lub ekonomicznym.

Działania te nie wymagają dużych nakładów finansowych, a ich efektem może być szybkie zwiększenie skuteczności interwencji oraz wczesne wychwytywanie problemów rodzinnych.

Wśród inicjatyw z potencjałem wdrożenia w średnim okresie wymienia się stworzenie przestrzeni do integracji rodzin oraz rozwoju dzieci, takich jak:

- **światlica środowiskowa prowadzona przez organizację pozarządową**, oferująca korepetycje, zajęcia kreatywne i wsparcie wychowawcze,
- rozwój **oferty bezpłatnych i odpłatnych zajęć dla dzieci i młodzieży**,
- **organizacja obozów wakacyjnych i wyjazdów edukacyjnych**, wspierających aktywność fizyczną i społeczną najmłodszych mieszkańców gminy.

W perspektywie długofalowej, jako potrzeby trudne do realizacji, ale inspirujące, wskazuje się **rozszerzenie uprawnień interwencyjnych służb**, np. w zakresie odbioru dzieci z rodzin, w których występuje przemoc lub brak kompetencji wychowawczych. Choć rozwiązanie to wymaga ostrożnego podejścia, podkreśla ono wagę problemu niewydolności opiekuńczej w niektórych środowiskach rodzinnych.

KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH

- Praca socjalna,
- Wzmocnienie wsparcia i pomocy asystenta wobec rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających (zawieranie umów),
- Usługi asystenta rodziny,
- Dożywianie w szkołach
- Zajęcia muzyczne w Ośrodku Kultury w M-GOK-u,
- Świetlice wiejskie,
- Usługi poradnictwa prawnego
- Profilaktyka uzależnień MGKRPA
- Żłobek.

4 CEL STRATEGICZNY OBSZAR WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

POTENCJAŁ

Na terenie gminy funkcjonuje kilka instytucji i inicjatyw, które tworzą podstawę lokalnego systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego. Do najważniejszych zasobów należy działająca Poradnia Zdrowia Psychicznego, w której mieszkańcy mogą skorzystać z pomocy psychologa, psychiatry i terapeuty. Istotną rolę pełni również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, oferujące poradnictwo, pomoc psychologiczną oraz możliwość uczestnictwa w programach specjalistycznych skierowanych do osób zmagających się z zaburzeniami psychicznymi. Ważnym uzupełnieniem tego systemu są Środowiskowe Domy Samopomocy, które sprzyjają integracji społecznej, rehabilitacji oraz odbudowie umiejętności życiowych.

Kluczowym elementem wsparcia jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, umożliwiającym udział w kursach, stażach i projektach aktywizacyjnych, co pozwala osobom doświadczającym kryzysów psychicznych stopniowo powracać na rynek pracy. Dodatkową formę pomocy stanowi możliwość uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, które otwiera dostęp do świadczeń, usług asystenckich oraz szerokiego wachlarza programów wsparcia.

W działania na rzecz osób w kryzysie zdrowia psychicznego zaangażowany jest także Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które wspierają proces kierowania osób potrzebujących do właściwych instytucji i specjalistów.

Najbliższy lekarz psychiatra oraz oddział długoterminowy psychiatryczny znajdują się w Lipsku, co umożliwia mieszkańcom dostęp do specjalistycznej opieki stacjonarnej i leczenia bardziej złożonych przypadków.

Ważnym zasobem wspierającym osoby z trudnościami psychicznymi jest również Centrum Integracji Społecznej w Krępie Kościelnej, które oferuje reintegrację zawodową i społeczną, pomagając uczestnikom odbudować kompetencje życiowe, wzmocnić poczucie własnej wartości oraz powrócić na rynek pracy.

Dodatkowo osoby wymagające odciążenia opiekunów mogą korzystać z programu „Opieka wytchnieniowa”, który zapewnia wsparcie zarówno osobom niesamodzielnym, jak i ich rodzinom – pozwalając opiekunom zyskać czasowe odciążenie, a osobom w kryzysie otrzymać profesjonalną opiekę dostosowaną do ich potrzeb.

OGRANICZENIA

Jednym z największych problemów osób w kryzysie zdrowia psychicznego pozostaje **izolacja społeczna i wycofanie z życia wspólnotowego**. Osoby borykające się z zaburzeniami psychicznymi często unikają kontaktów z innymi z obawy przed odrzuceniem czy brakiem zrozumienia. W społeczeństwie nadal występuje **stygmatyzacja** - problemy ze zdrowiem psychicznym bywają postrzegane negatywnie, co powoduje, że wiele osób rezygnuje z poszukiwania pomocy. Dodatkową barierą jest **brak lekarza psychiatry** na terenie gminy oraz **długi czas oczekiwania na wizytę u psychologa w PCPR**. W efekcie mieszkańcy zmagający się z kryzysem często pozostają bez profesjonalnego wsparcia w najtrudniejszych momentach, a ich sytuacja pogarsza się z biegiem czasu.

Problemy te potęguje **brak motywacji do działania, niska samoocena i poczucie bezradności**, które sprawiają, że osoby w kryzysie nie korzystają z dostępnych form pomocy. Obojętność wobec własnego zdrowia, utrata sensu życia i niemożność podjęcia inicjatywy stają się codziennością wielu osób, co z kolei zwiększa ryzyko wykluczenia społecznego.

POTRZEBY

Najpilniejsze potrzeby to **rozwój usług sąsiedzkich**, włączenie w działania programów wsparcia takich jak **Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością** czy **Opieka Wytchnieniowa**, a także zapewnienie **pomocy psychologicznej i prawnej w ramach OPS i PCPR**.

Wśród działań o dużym potencjale znajduje się **objęcie osób z zaburzeniami psychicznymi specjalistycznymi programami PCPR, zapewnienie szerszego dostępu do terapii indywidualnej, grupowej i uzależnień (np. AA), a także zwiększenie udziału mieszkańców w zajęciach Środowiskowych Domów Samopomocy.**

W perspektywie długoterminowej warto rozważyć wprowadzenie działań bardziej innowacyjnych, choć trudniejszych do realizacji. Należy do nich rozwój **sieci wolontariuszy**, którzy mogliby wspierać osoby w kryzysie poprzez regularne wizyty domowe, rozmowę i towarzyszenie w codziennych obowiązkach. Duży potencjał tkwi również w **tworzeniu mieszkań chronionych i treningowych**, umożliwiających osobom po leczeniu psychiatrycznym stopniowy powrót do samodzielności. Ambitnym, lecz niezwykle potrzebnym rozwiązaniem byłoby zapewnienie **wizyt domowych lekarza psychiatry**, co znacząco zwiększyłoby dostępność pomocy dla osób o ograniczonej mobilności.

KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH

- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- Opieka wytchnieniowa,
- Praca socjalna.

3. 2. Wdrożenie Strategii

Koordynatorem realizacji strategii jest: Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą (stanowi o tym art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej).

3.2.2. Podmioty współpracujące:

Do pełnej realizacji założonych celów przyczynia się sprawna współpraca wielu podmiotów, instytucji, organizacji i osób – każdego zgodnie z zakresem realizowanych statutowych. Są to w szczególności:

- ▶ Urząd Miasta i Gminy Solec nad Wisłą,
- ▶ Placówki oświaty,
- ▶ Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ▶ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- ▶ Grupy Diagnostyczno-Pomocowe,
- ▶ Instytucje kultury.

Do partnerów w realizacji celów strategicznych należy zaliczyć zarówno organy administracji, jak również podmioty drugiego sektora (przedsiębiorcy) oraz trzeciego sektora (ekonomii społecznej).

3.2.3. System monitorowania Strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych. Monitoring prowadzony będzie przez zespół oceniający Strategię w oparciu o:

- ▶ monitoring wskaźnikowy – w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć
- ▶ monitoring społeczny – na podstawie wyników badania opinii, w szczególności poprzez konsultacje społeczne. Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta

i Gminy Solec nad Wisłą, a w jego skład wejdą min. przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współpracujących w jej realizacji. Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nierozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia. Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie Gminy. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Solec nad Wisłą.

Dodatkowo dane uzyskane dzięki wykorzystaniu ankiet oraz szerokiego udziału mieszkańców służyć będą ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów strategii. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalane będą w zależności od ich kategorii.

3.2.4. Ewaluacja Strategii Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna jej ocena – jej zaplanowania, wdrożenia i rezultatów.

Celem ewaluacji jest dostarczenie nie tylko bieżących informacji na temat stanu realizacji Strategii, lecz przede wszystkim ocena rzeczywistych efektów podejmowanych działań. Badania ewaluacyjne prowadzone będą w trakcie jej realizacji oraz po jej zakończeniu. Działania ewaluacyjne będą mieć charakter ustawiczny, a więc będą realizowane przez cały okres wdrażania dokumentu. Zaplanowano partycypacyjny model ewaluacji, polegający na włączeniu przedstawicieli różnych środowisk, grup społecznych i sektorów: instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, lokalnych liderów, reprezentantów grup nieformalnych, czy wreszcie mniej zaangażowanych społecznie mieszkańców Gminy Solec nad Wisłą. Warto zaznaczyć, że ocena oddziaływania tego rodzaju dokumentów jest trudnym zadaniem, zwłaszcza, że na kondycję społeczno-ekonomiczną (w tym rozwiązywanie problemów społecznych) wpływa wiele czynników, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych (ponadlokalnych). „Strategia” określa główne kierunki rozwoju społecznego i ramy lokalnej polityki społecznej, natomiast proces jej realizacji ma charakter rozproszony. Oznacza to, że odpowiedzialność za realizację poszczególnych zadań jest zdywersyfikowana pomiędzy instytucje i organizacje lokalne, działające w różnych obszarach życia. Na rezultaty tych działań i zarazem sytuację społeczną gminy wpływają również trendy ogólnopolskie, a nawet globalne.

Ewaluacja Strategii będzie prowadzona w oparciu o następujące kryteria:

- Adekwatność/trafność – rozumiana jako ocena sposobu doboru zastosowanych instrumentów pod kątem realizacji celów Strategii (głównego i szczegółowych), a także ocena związku między zdefiniowanymi celami a realnymi potrzebami, które mają zostać rozwiązane dzięki interwencji publicznej,
- Użyteczność - rozumiana jako ocena stopnia dostosowania działań w ramach Strategii do potrzeb odbiorców (czy przedsięwzięcia te odpowiadają realnym potrzebom grup docelowych),
- Efektywność - rozumiana jako relacja poniesionych nakładów do uzyskanych efektów (czy Strategia przynosi pożądane efekty przy zakładanych kosztach, czy koszty te nie mogłyby być niższe, dając porównywalne efekty?),
- Skuteczność – rozumiana jako stopień realizacji założonych celów (głównych i szczegółowych),
- Oddziaływanie/wpływ – rozumiane jako ocena związku między podejmowanymi działaniami

a osiągnięciem założonych w Strategii celów (w tym oddziaływania dokumentu w szerszym ujęciu, tj. zmiany społecznej),

- Trwałość efektów – rozumiana jako ocena, w jakim stopniu uzyskane rezultaty będą widoczne w dłuższej perspektywie czasowej (czy jest prawdopodobne ich funkcjonowanie po zakończeniu finansowania, od czego zależy trwałość uzyskanych efektów – czynniki sprzyjające i niesprzyjające trwałości),
- Spójność zarządzania – rozumiana jako ocena sposobu zarządzania Strategią, w tym struktury organizacyjnej, komunikacji wewnętrznej, sposobu podejmowania decyzji, współpracy między partnerami itp.,
- Wartość dodana – rozumiana jako wystąpienie innych niż założone efektów wynikających z realizacji Strategii (pozytywnych lub negatywnych).

Ewaluacja będzie wykonywana przez cały okres wdrażania Strategii, z wykorzystaniem różnych instrumentów. Przedsięwzięcia te realizowane będą w sposób etapowy. Do przeprowadzenia ewaluacji niezbędne są takie informacje, jak: dane statystyczne, raporty z monitoringu, raporty z kontroli, dane z badań społecznych.

UZASADNIENIE
do uchwały nr XLII/197/2026
Rady Miejskiej Solec nad Wisłą
z dnia 27 lipca 2026 r.

Zgodnie z treścią art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2026, poz. 639) gmina zobowiązana jest do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Opracowana strategia, obok misji i wizji, wyznacza cele krótko i długoterminowe oraz definiuje zadania z zakresu pomocy społecznej, realizowane przez samorządowe jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe. Strategia zawiera w szczególności diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, wskaźników realizacji działań. Strategia zawiera aktualną analizę bieżących danych statystycznych oraz obowiązujących dokumentów diagnostycznych, dokumentów strategicznych i programowych, raportów, analiz i innych opracowań. Treść dokumentu została skonsultowana z jednostkami działającymi w obszarach, których dotyczy ww. dokument. Zawarte w niej cele i zadania dotyczą rozwiązywania występujących problemów społecznych w Gminie Solec nad Wisłą. Strategia stanowi podstawę do podejmowania zintegrowanych działań rozwojowych w dziedzinie polityki społecznej na terenie Gminy Solec nad Wisłą. Realizacja Strategii rozłożona została na lata 2026-2030. Ponadto Strategia stanowić będzie podstawę do ubiegania się o środki zewnętrzne, umożliwiające kompleksowe rozwiązywanie wielu zdiagnozowanych problemów społecznych. Zgodnie z intencją ustawodawcy, jak również powszechną praktyką strategię rozwiązywania problemów społecznych mają charakter przekrojowy, tj. obejmują szeroki zakres zagadnień i ramy lokalnej polityki społecznej, prowadzonej przez daną jednostkę samorządu terytorialnego. W związku z powyższym, mając na uwadze określone w ustawie o pomocy społecznej zadania gminy z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym, zasadne jest podjęcie powyższej uchwały.